

15 ПРОСТИХ ПОРАД ЛОГОПЕДА

батькам

1 Розпочнемо з Вас.

Розмовляйте зі своєю дитиною під час всіх видів діяльності, таких як приготування їжі, прибирання, одягання-роздягання, гра, прогулянка і т.д. Говоріть про те, що ви бачите, що робить дитина, що роблять інші люди і що бачить ваша дитина.

2 Зустріч поглядів.

Говоріть лише тоді, коли впевнені, що дитина вас чує і бачить. Не розмовляйте в порожнечу, а встановіть зоровий контакт. Це особливо важливо, якщо дитина дуже активна і постійно рухається. Якщо дитина лепече або говорить небагато, важливо, щоб вона могла бачити ваші губи під час артикуляції.

3 Говоріть зрозуміло.

Використовуйте прості, чіткі слова і виразно промовляйте кожну фразу. Діти дуже чутливі до інтонації, тому намагайтеся робити логічний наголос на важливих словах, промовляючи їх якомога виразніше.

4 Те ж, але по-різному.

Повторюйте слова багато разів. Коли повторюєте фрази, змінюйте порядок слів (наприклад, "тато прийшов, прийшов наш тато" або "м'ячик впав, впав м'ячик"). Це допомагає дитині краще розрізняти і розуміти окремі слова у фразах.

5 Але - не перебільшуйте!

Уникайте занадто довгих речень. Не перевантажуйте дитину великою кількістю незнайомих слів. Використовуйте прості фрази з 2-3 слів і робіть паузи між словами, щоб дитина могла легко сприймати і розуміти сказане.

6 Всі почуття - разом із мовленням.

Важливо, щоб дитина, пізнаючи нове, мала можливість не тільки бачити нові предмети, а й торкатися, нюхати та обстежувати їх різними способами. Якщо ви помічаєте, що дитина щось тримає або з чимось грається, негайно назвіть цей предмет кілька разів коротко, чітко та виразно.

7 Зустріч поглядів.

Говоріть лише тоді, коли впевнені, що дитина вас чує і бачить. Не розмовляйте в порожнечу, а встановіть зоровий контакт. Це особливо важливо, якщо дитина дуже активна і постійно рухається.

Якщо дитина лепече або говорить небагато, важливо, щоб вона могла бачити ваші губи під час артикуляції.

8 Основою мовлення є бажання спілкуватися.

Якою б недосконалою не була мова вашої дитини, підтримуйте її бажання вступати з вами в контакт. Навіть якщо дитина ще не говорить, частіше залучайте її в невербальний діалог, схвалюючи будь-яку відповідь – жест, виразний погляд або вокалізацію. Підтримуйте її прагнення до спілкування!

9 Розвивайте фонематичний слух.

Навчайте дитину прислухатися до різних звуків і називайте їх словами: вода тече – с-с-с, жук дзижчить – ж-ж-ж, вітер гуде – у-у-у тощо.

10 Пальці сприяють розвитку мовлення.

Приділяйте особливу увагу розвитку дрібної моторики – точних рухів пальців рук. Це тісно пов'язано з розвитком мовлення. Ліплення, малювання, "пальчиковий театр", ігри з дрібними предметами – все це сприяє розвитку мовлення і в майбутньому допоможе в навчанні письму.

11 Не ігноруйте звуконаслідування!

Для дітей, які пізно починають говорити, дуже корисно використовувати слова типу "бух", "ку-ку", "оп", "ав-ав", "на", "дай" та інші короткі слова, що складаються з одного або двох однакових складів. Ці слова базуються на звуконаслідуваннях, легко засвоюються і допомагають дитині на початкових етапах освоєння мови. Пізніше вони відійдуть самі собою, але наразі вони дуже потрібні вашій дитині, тому не нехтуйте ними.

12 Навчайтеся через гру.

Граючи, вчіть дитину наслідувати звуки (дві собачки гавкають, дві кішки нявкають, переклички "ав-ав", "мяу-мяу"). Створюйте спеціальні ігрові ситуації, де дитина потребуватиме звуконаслідування або вимовляння певних слів для продовження гри. Зверніть увагу, що спонукає до дії не ви, а сама ситуація.

13 Читайте, читайте, читайте!

Читайте короткі вірші та казки, перечитуйте їх багато разів – не бійтеся, що це набридне дитині.

Діти набагато краще сприймають текст, який вони вже багато разів чули. Якщо можливо, розіграйте вірш – покажіть його з допомогою персонажів і предметів, дайте дитині погратися з ними. Коли дитина добре запам'ятає вірш і його ритм, спробуйте не домовляти останні рядки, дозволяючи це робити дитині.

Співайте прості пісеньки, допомагаючи дитині сприйняти і відтворити ритм.

14 Будьте терплячі, поблажливі і ... обережні!

Якщо ваш малюк неправильно вимовив якийсь звук або слово, ніколи не смійтеся і не повторюйте за ним неправильну вимову. Відразу виправте його, намагаючись встановити зоровий контакт. Можливо, малюк зможе повторити за вами. Якщо ні – не турбуйтеся.

Будьте терплячі! Він обов'язково повторить, коли буде готовий. Він вчиться на своїх помилках, постійно порівнюючи свою вимову з вашою, тому не зосереджуйтеся надто на неправильній вимові – це може мати зворотний ефект.

15 Тільки ви!

Запам'ятайте: тільки ви та ваша віра в сили та здібності вашої дитини можуть допомогти їй розвиватися гармонійно. Не забувайте радіти його успіхам і частіше хвалити свого малюка.

ЕТАПИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

- ♦ Вік від 0 до 1 року: гуління та лепет, вимова голосних звуків [а], [о], [и].
- ♦ Вік від 1 до 2 років: додавання [у], [е], [м], [б], [п]. Поява перших слів, як-от "мама", "баба", "папа" і т.д.
- ♦ Вік від 2 до 3 років: додавання [в], [ф], [к], [х], [г], [й], [т], [д], [н]. Словниковий запас налічує від 100 до 500 слів. Розвивається розуміння мовлення.
- ♦ Вік від 3 до 4 років: додавання [с'], [с], [з'], [з], [ц'], [ц], [дз], [дз']. Фразове мовлення стає більш розгорнутим. Допускається пом'якшена вимова звуків, яка з часом переходить вже на правильну. Словниковий запас збільшується до 1000-1500 слів.
- ♦ Вік від 4 до 5 років: додавання [ш], [ш'], [ж], [ж'], [ч], [ч'], [щ], [дж], [л']. Словниковий запас досягає 1500-2000 слів. Мовлення стає граматично сформованим.
- ♦ Вік 6 років: додавання [л], [р], [р']. Мовлення має бути абсолютно чітким та правильним перед вступом до школи.